

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De priuilegio circa cibos veritos. 7

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

conceditur cum potestate ad absolendum à referuatis, quæ potestas in hac priori concessione generali non continebatur. Neque inde fit, irrequisito Parocho posse quemlibet matrimonio assistere: quia matrimonium non ministratur à Parocho, sed sibi ipsis contrahentes ministrant; ideòque ibi pro matrimonij Sacramento nulla datur facultas. Ordo autem, & Confirmatio, utpote Episcoporum propria, nequaquam conceduntur ab aliis, quàm à propriis recipi. Ab illis tamen tempore interdicti recipi posse videtur.

17. Pro supradictis concessionibus aduertendum est, duo à Pontifice exiggi, vt quis tempore interdicti prædictis priuilegijs gaudere possit. Primum, quòd interdicti causam non deserit, neque per ipsum stet, quin tollatur. Secundum, vt quoties vsus fuerit Oratorio, vel ad celebrandum, vel ad faciendum celebrari, vel ad assistendum ibi celebrationi, vel ad recipiendam Eucharistiam, orationes fundat pro victoria contra infideles, & Christianorum Principum pace. Primum ita necessarium est, vt nisi illud habeas, nullius priuilegijs ex supradictis capax exitas. Non enim rationi consentaneum erat, interdicti prohibitionem tollere ei, qui causa est interdicti, vel occasio, ne interdictum cesser. Secundum non videtur ita necessarium, ideòque non sub forma conditionis exigitur in Bulla Latina, sicut primùm aliàs, si inuincibiliter oratio omiffa esset, nullum esset priuilegium, teneatque illo vtens ante omnia orationem præmittere, neque satisfacere, si eam fundederet, diuinis assistens. Quod est contra communem praxim. Verùm esto, oratio non præscribitur, vt conditio ad vsus priuilegijs præscribitur tamen vt præceptum, vt constat ex illo verbo, *teneantur*, quod præceptum indicat. Sed, quia hæc non videtur materia grauis, sed leuis tantum: ideo illius omiffio non excedit culpam venialem, sicuti doctissimi Theologi de hac re consulti tradiderunt, teste Henric. lib. 13. sum. cap. 48. n. 4. in comment. litt. Z. Rodrig. in Cruciat. addit. §. 5. n. 4. Stephan. Dauila §. p. de censur. disp. 4. sect. 2. dub. 7. §. 4. Villalobos tract. 27. claus. 4. n. 7.

18. Tandem in prædicta clausula concessum est habenti Bullam, vt tempore interdicti possit, si decedat, sepeliri in loco sacro cum moderata pompa funerali. Quod esse priuilegium constat. Nam, vt optime obseruat Dauila de censur. §. p. sect. 3. dub. 2. concl. 1. Suar. disp. 35. de tertio effectu interd. sect. 1. concl. 1. interdicti generali locali prohibita est ecclesiastica sepultura laicis tantum, etiam pueris, ex cap. Quod in 10. de panit. & remiss. & sumitur ex cap. Cum ex plantare §. Quod si. & cap. Priuilegia de priuilegijs. cap. Episcoporum eodem tit. in 6. & Clem. 1. de sepultur. Clericus namque absque priuilegio, nisi ipse sit interdictus, potest in loco sacro sepeliri, vt tradunt supradicti Doctores, & colligitur ex text. alleg.

Priuilegium igitur Bullæ tempore interdicti laicus adultus, puer, amens, & phreneticus poterunt sepeliri in loco sacro, dummodo in vita ipsorum fuerit Bulla suscepta. Neque obstat, amentem, phreneticum, & puerum Bullam pro ipsis susceptam non acceptasse: quia esto non acceptauerint expressè, præsumit Ecclesia, si discursum haberent, acceptaturos: & ob hanc interpretationem voluntatem priuilegium illis conceditur, sicuti notauit Villalob. dicto tract. 27. clausula §. numer. 2. Et quamuis hoc priuilegium sepultura contineatur in alio iam explicato recipiendi Sacramenta, & audienda diuina, quia priuilegiatus ad recipiendi Sacramenta, & audienda diuina, eo ipso est priuilegiatus ad sepulturam ecclesiasticam, vt docet Syluest. Interdictum §. q. 10. part. 6. Antonin. 3. p. tit. 2. §. 6. cap. 4. §. 1. Auila §. p. de censur. sect. 3. dub. 4. concl. 1. Tamen si Suar. disp. 35. sect. 1. num. 13. cum Gloss. Clement. 1. de sepultur. & aliis, videatur refragari: nihilominus ad maiorem claritatem, vel ad tollendos scrupulos in re dubia, & in controuersia Doctorum posita, optimo consilio additum, & expressum est hoc priuilegium: ea tamen lege, vt fiat cum moderata pompa funerali.

19. Quod si inquiras, quid per pompam moderatam intelligatur: Respondet Emman. Rodrig. in Cruciatam, §. 5. numer. 13. cui assentitur Villalob. claus. 5. tunc moderata pompa defunctum sepeliri, si ter tantum pro viris, bis pro feminis cymbala pulsentur, & more solito apertis ianuis Officij defunctorum canatur, excepta Missa, ex declaratione Leonis X. anno 1516. tradit Cordub. de Indulgent. quæst. 3. dub. 5. & in addit. ad comp. tit. Interd. vers. Quoad §. 11. Secundo, respondet Rodrig. iuxta Bullam Iulij III. anno 1551. ex Commiffarij declaratione, vt iuxta Bullam Pij IV. anno 1565. pompam moderatam esse, si sepeliatur defunctus dimidiata solennitate, ac cesser ea, quæ secundum statum qualitatis personæ adhibenda foret, interdicti secluso. Ego verò cenfeo, standum esse consuetudini receptæ, & Episcopi declarationi, si adfit sine minus Parochi, vt docent Ludouic. Lopez 2. p. instruct. vbi de Bulla, cap. 6. fol. 804. col. 2. Henriquez lib. 7. de Indulgentijs, cap. 13. n. 4. Man. in Bullam, §. 5. n. 12. Villalob. claus. 5. n. 3. In Hispania autem, teste Cordub. de Indulgentijs, lib. 5. quæst. 40. dub. 4. & in addit. ad Compend. interd. vers. Quoad hoc §. 11. Auila sect. 3. dub. 4. §. Sed maior. moderatam pompam non excedit, si defunctus deferatur in tono cantando, & cum solitis

clamoribus, sepeliatque cadauer ianuis Ecclesiæ apertis, secundum quod habetur in Manuali Rom. sine Missa, nisi pro Missa, alia specialis concessio adfit. Additque Auila, rellatis Syluest. Angel. Armilla, Tabiena, Soto, Henriquez à dub. 2. concl. 3. not. 3. Clericis post cap. Alma mater, concedi sepulturam ecclesiasticam cum Officio defunctorum, & Missa, seruatis conditionibus, & circumstantiis in dicto cap. Alma præscriptis. Ex quo à paritate rationis extendit ad laicos, qui hoc Bulla priuilegio tempore interdicti gaudent.

20. Superest dicendum, an prædicta priuilegia pro tempore interdicti concessa locum habeant in cessatione à diuinis: Ratio dubitandi sumitur ex Clement. 1. §. Quod etiam & §. In cessationibus de sentent. excomm. vbi interdictum generale æquiparatur cessationi à diuinis. Ergo priuilegia pro tempore interdicti extendi poterunt ad cessationem. Sed contrarium omnino tenendum est, scilicet, priuilegia pro interdicto concessa nequaquam ad cessationem à diuinis extendi. Sic testatur Ioann. de Salas in explicat. Cruciate, quæst. 19. circa finem, sensisse plures Magistros Salmanticenses de hac re consultos anno 1563, & expressè tradit Nauarr. cap. 27. m. 189. Couarr. cap. Alma mater. 2. p. §. 4. n. 6. vers. Nec tamen erit. Henric. lib. 7. de Indulgent. cap. 30. n. 2. & lib. 13. de interdicto, cap. 53. n. 3. in gloss. litt. P. & num. 6. Rodrig. §. 5. num. 8. Auila 6. p. de cessat. à diuinis, disp. 1. dub. 5. Suar. de censur. disp. 38. sect. 2. num. 11. Acosta quæst. 29. Ratio est: quia tempore cessationis sinitur omnino à diuinis Officijs, & solum permittitur semel in hebdomada pro renouanda Eucharistia celebrare, ita vt solus Sacerdos cum ministro assistat, & concessio cap. Alma, vt inquit Couarr. supra, numer. 7. Henric. cap. 53. numer. 2. Auila disp. 1. dub. 3. §. Secunda opinio. Suar. illa sect. 2. num. 2. ad tempus cessationis non extenditur: ergo neque priuilegia pro tempore interdicti concessa ad tempus cessationis extendi debent.

Neque obstat ratio dubitandi: quia in eo loco, quantum ad aliqua æquiparatur interdictum generale cum cessatione, sed non inde inferitur in omnibus esse cessationem cum interdicto assimilandum: in multis enim non conueniunt: nam interdictum censura est, vt apud omnes constat, cessatio non sic, sed simplex diuino prohibito, vt contra Sorum, & Couarr. optime confirmat Suar. de censur. disp. 38. sect. 1. ex Patron. mit. in cap. Dilectis de appellacionib. num. 18. Nauarr. cap. 27. n. 164. quos sequitur Henric. lib. 13. cap. 52. numer. 1. & cap. 54. in fine. Auila 6. p. disp. 1. dub. 1. Vnde videmus, vt prædicti obseruant cum Nauarr. dicto c. 27. numer. 188. violantem interdictum fieri irregularem: sed non item violantem cessationem:

PUNCTVM VIII.

De priuilegio circa cibos veritos.

Hispana Bulla, neque Latina disferit, priuilegium circa cibos veritos in hæc verba promulgat: *Item, concede à tuis das las personas, que tomaren esta Bula, que durante dicho año puedan de consio de ambos Medicos espiritual, y corporal, comer carne en Quaresma, otros tiempos de ayuno, y dias prohibidos de comer carne por todo el año: y que à si mismo puedan libremente à su aluedrio comer guesos, y cosas de leche, de manera que los que no comieron carne guardando en lo de mas la forma del ayuno ecclesiastico, sean vistos auer cumplido, y satischo al dicho ayuno. Y en este indulto de comer guesos, y cosas de leche à su aluedrio, no se comprehenden los Patriarchas Primados, Arceobispos, Obispos, ni otros Prelados inferiores, ni qualesquiera personas regulares, ni de los seculares los Clerigos Presbyteros en quanto à los dias de la quaresma tan solamente. Empero sacando estos nombrados los que fueren de sesenta años, y todos los caualleros de las ordenes militares, que los vnos, y los otros podran comer guesos, y cosas de leche à su aluedrio, y gozar del dicho indulto. Hæc clausula duplex priuilegium continet. Primum circa esum carniū. Secundum circa oua, & lacticia.*

§. I.

Explicatur priuilegium de esu carniū, tempore prohibito.

1. Omnes habentes vsum rationis aliquibus diebus tenentur à carnis abstinere.
2. Qualiter intelligatur priuilegium his diebus adendi carnis ex consilio vtriusque Medici.
3. Expenditur sententia Ioan. Sanchez.
4. Reprobatur prædicta opinio.
5. Positio hoc priuilegio affirmant aliqui, se non posse bis, vel ter vesci carnis, si vnica illarum comestio tibi sufficiat.
6. Ferrer iudicium de prædicta sententia.

7. An solutus à lege abstinendi à carnibus solutus sis à lege vnius comestionis. Et pramis ratur aliqua certa pro quaestione decisione.
8. Prima sententia negat, te esse solutum.
9. Secunda affirmat, te solutum esse.
10. Tertia distinctione vtiur.
11. Iudicium fertur de predictis sententia.
12. Qualiter simul cum carnibus possis pisces comedere.
13. Quid, si Episcopus sub excommunicatione prohibuerit esum piscium simul cum carnibus.

Opponendum est, non solum ex consuetudine, sed iure communi scripto teneri omnes fideles ad vsum rationis peruenientes, aliquibus diebus à carnibus abstinere, ex textu in cap. de esu carniu. de consecrat. dist. 3. cap. Quia dies dist. 3. & cap. Statuimus dist. 4. & can. 56. secta Synodi generalis, & aliis, que late expendit Couarr. lib. 4. var. quæst. 20. n. 15. Censetur autem fideles plerumque vsum rationis attingere; si septennium habeant completum. Vnde regulariter ante hanc ætatem, nec pater filio carnes porrigens, nec filius edens, legis transgressores censentur, vt docuit Ant. Gomez in Cruciat. ad 7. class. n. 16. cum Caiet. 2. 2. q. 147. art. 8. Victor. de confess. num. 148. Pedraza in confess. tertio præcepto, §. 18. Cordub. tit. casuum referat. q. 6. quia ante illam ætatem non præsumitur vsum rationis perfectum habere.

2. Bulla ergo concedit, vt iis diebus prohibitis vesci possis carnibus, non quidem ad libitum; sed de vtriusque Medici consilio. Nomine Medici spiritualis non venit solum Episcopus, & Parochus, qui semoto priuilegio possunt ex causa cum iuris subditis dispensare, vt tenet, aliis relatis, Leonard. Lessius lib. 4. de iustitia. dub. 6. num. 45. Ioan. Sanchez in select. dist. 54. n. 16. ex cap. Duo simul. de officio Ordin. sed etiam quicumque alius Confessor electus per Bullam, vt notatur Henriquez lib. 7. cap. 13. numer. 10. & 12. Villalob. 1. parte. summ. tract. 27. class. 6. n. 1. Rodriguez in explic. Bullæ, addit. ad §. 6. Ioan. Sanchez dist. 51. select. numer. 11. Neque opus est, vt recum dispenset, confessionem audire, vel aliquando audiuisse: sufficit, si ad confessiones audiendas approbatus existat: quia absolutè est Medicus spiritualis, & in eo verificatur conditio à Bulla requisita, vt bene Villalob. Rodrig. & Ioann. Sanchez. loc. cit.

Sed dubium est, quid prædictum priuilegium operetur? Nam, si cibi quadragesimales tibi grauius nocent, absque Bulla carnibus vesci potes. Si autem de nouimento non constet, nequit Confessor, & corporalis Medicus licentiam vescendi carnibus concedere. Communis sententia, de qua D. Thom. 2. 2. quæst. 147. art. 4. Lessius lib. 4. de iustis. cap. 2. dub. 6. numer. 45. Vega 1. p. summ. cap. 14. casu 36. Palacios in 4. dist. 15. dist. 8. fol. 18. Graffis lib. 2. cap. 37. numer. 15. Filliuc. 2. p. tract. 27. cap. 6. num. 126. & alij affirmant, stante dubio, an tibi cibis quadragesimalis nocent, te obligatum esse lege ieiunij: quia lex est certa, & solui non potest per excusationem dubiam Bullæ. Ergo priuilegium operabitur, vt asserent Medico corporali, dubium esse, cibos quadragesimales tibi grauius nocituros, possit spiritualis Medicus recum dispensare in abstinentia à carnibus, quia dispensatione facta omnis scrupulus deponitur, qui absque ea dispensatione non sine fundamento consurgere possit.

3. Ceterum Ioann. Sanch. in selectis, dist. 51. numer. 9. referens Henric. lib. 7. de indulgent. cap. 13. n. 2. & in comment. lib. N. existimat, te in supradicto dubio solutum esse à lege obligante abstinere à carnibus, neque in eo casu priuilegium Bullæ necessarium esse. Mouetur: quia in eo dubio non possidet lex positua; sed potius naturalis conferuandis propriam salutem; non solum cum est certum periculum; sed etiam cum est dubium verè fundatum. Qua ratione excusaris subueniente extemè indigenti, si probabiliter dubitas; ex tali subueniente extemum periculum passurum. Vnde non vincitur ius certum, scilicet, lex de abstinentia à carnibus, iure dubio; sed iure certo naturali vincitur ius certum posituum. Nam esto periculum nouimenti dubium sit: at non est dubium sed certum, te habere ius fugiendi non solum periculum certum, sed etiam dubium. Hoc ergo ius certum naturale vincit ius certum posituum. Quapropter priuilegium Bullæ: vt aliquid operetur, quod aliàs seculo priuilegio non liceret, inquit dictus Ioan. Sanch. dist. 51. n. 7. & seqq. quoties Medicus corporalis iudicat, causam esse sufficientem petendi dispensationem à Summo Pontifice in prædicta abstinentia, ipsi sumque Pontificem prudenter concessurum: toties potest Medicus spiritualis recum dispensare, vt possis carnibus vesci. Quia doctrina posita, si dubium est aliquis nouimenti; esto non multum grauis, nec per se sufficientis excusare à lege, poterit Confessor recum dispensare: quia in eo casu potest Pontifex prudenter dispensationem concedere. Minor namque causa requiritur ad petendam dispensationem in præcepto, quam ad non seruandum illud, seclusa dispensatione, vt bene Suarez 1. de relig. lib. 2. de obseruat. festor. cap. 32. numer. 1. & cap. 33. num. 3.

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

4. Ego verò nullatenus existimo, hanc explicationem priuilegij Bullæ sustineri posse; quidquid sit de veritate doctrinae, ex qua illa deducitur: quippe enim habenas laxat, & occasionem præbet præceptum quadragesimalis ieiunij penitus abrogandi. Quis enim est, cui aliqualè nouimentum cibibus quadragesimalis non inferat, & illius occasione non possit, à Pontifice dispensationem petere: quam si ille concederet, excusatus esset à ieiunio; Affirmare ergo, ex eadem causa, qua peti potest dispensatio à Pontifice, posse Confessarium dispensare, lata via est abrogandi ieiunium. Quapropter credo, in hoc priuilegio non potestatem dispensandi concedi Medico spirituali, sicut nec corporali: æque enim vtriusque consilium exigitur, vt manifestè indicant illa verba, de consilio de ambobus Medicis: nulliusque potestatis dispensandi tibi est facta mentio: sed vtriusque consilio, & iudicio posito; Medici, inquam, corporalis de nouimento graui dubio; spiritualis de conuenientia tue conscientia; Pontifex dispensat & facultatem tibi concedit vescendi carnibus, si aliàs causa in re sufficiens est, si verò sufficiat, vt securius, & absque vilo scrupulo procedas, semper tamen Medicus corporalis iudicare debet, saltem sub dubio ex abstinentia à carnibus graue tibi nouimentum prouenturum. Quod si vigeas, stante hoc iudicio, non esse opus priuilegio iuxta probabilem sententiam. Respondeo, satis esse, quod iuxta communem sententiam, necessarium sit: nam eo casu prudenter conceditur ad tollendam omnium dubitationem.

5. Posita hac dispensatione, & priuilegio vescendi carnibus, est triplex difficultas; Prima, an mortale comouitas bis, vel ter eodem die carnibus vescens: cum tamen vterque Medicus iudicauerit, vnicam comestionem sufficere, neque tibi necessariam esse binam, vel trinam; Affirmat Ioan. Sanch. dist. 51. select. in 14. & 15. Quia præceptum abstinendi à carnibus est negatiuum, ideoque semper seruandum est, & omnibus horis diei obligat, ab illoque excusari non potes, nisi ob necessitatem vel dispensationem; at necessitas solum est de vnica carniu comestione, cui dispensatio commensuratur. Ergo, si plures stant, illicitæ sunt, & contra præceptum. Et confirmatur. Si qualibet hebdomada Quadragesimæ abstinere à carnibus tribus diebus potes absque nouimento: non est dubium, te obligatum esse: quia solum ob nouimenti fugam carnibus vesci potes. At vnica comestione carnis facta quolibet die potes absque vilo incommodo salutis, imò cum illius commodo, vitam transigere. Ergo, si binam carniu comestionem facias, peccabis grauius, vt pote qui carnes comedis in die ieiunij absque necessitate.

6. Ceterum, etsi hæc sententia omninò consulenda sit, & in praxi seruanda: at raro seruatur, & non leuibus scrupulis est exposita. Quis enim examinabit, an infirmus lecto decumbens, febris continua laborans, vnica tantum, vel bina carniu comestione indigeat? quis eum affirmabit violatorem esse præcepti ecclesiastici, eo quod bis, vel ter carnes comederit, si vnica comestio necessitati sufficiat? Certè hæc aliena sunt à praxi & consuetudine recepta. Quapropter credendum est, eum qui ratione necessitatis aliquo die excusatur ab abstinentia carniu, absolute excusari. Nam esto, præceptum negatiuum sit, & omnes horas diei afficiat: afficit tamen sanos, non infirmos; infirmi autem ab illo integre excusantur. Et ratio videtur aperta: quia excusatio integra abstinendi à carnibus quolibet die, non delimitur ex eo, quod vnica carniu comestione facta possis absque incommodo salutis viuere, sed ex eo, quod cibis quadragesimalis eo die tibi nocent. At hæc ratio omnibus diei horis perseverat. Ergo præbet sufficientem excusationem abstinendi à carnibus toto die: secus est, quando constat, cibum quadragesimalem aliquibus diebus in hebdomada non fore nocituros.

7. Secunda, an deobligatus abstinere à carnibus, tenearis legem ieiunij de vnica comestione seruare. Pro cuius decisione aduerte cum communi sententia apud Lessium. lib. 4. c. 2. dub. 2. num. 8. tria in lege ieiunij præscribi. Primum, abstinentiam quorundam ciborum, maxime carniu Secundum, abstinentiam plurius refectionum. Tertium, certam refectionis horam quæ ratione consuetudinis modo est vndecima ante meridiem: olim nona diei, id est, tertia pomeridiana, vt colligitur ex cap. Solent. de consecrat. dist. 1. Ante hanc horam non licet ieiunium soluere. Quod si notabilis anticipatio absque causa fiat, docent Couarru. Nauarra. Caietan. Paludan. à Lessio relati dicto dub. 2. n. 15. esse mortale, tamen ipse Lessius, relatis Angelo, Innocent. Alenf. Palacio, Tolero, satis probabile reputat, esse tantum veniale: stante verò causa anticipationis, Nauarra. 2. n. 27. & plerique alij restantur, nullum esse peccatum, sicuti non est pro cuiusque arbitrio tempus refectionis prorogare. Dispensatus ergo in vfu carniu, adhuc intelligi potest adstrictus duplici alia lege, scilicet, vnius refectionis, & ne ante horam statutam fiat.

8. In hac re est triplex sententia. Prima negat, te solum esse ab obseruatione ieiunij quoad multiplicem refectionem, & illius statutam horam, tamen si solutus sis carniu abstinentia. Sic Ledes. 2. p. 4. q. 17. art. 3. dub. 9. Ioan. Medin. Cob. 4.

V.

de ieiunio, *quæst. 5. c. 9. Pedraza in tertio mandato, notab. 14.* Mouentur, quia præceptum continet plures partes: ergo deobligatus ab vna, non censetur ab aliis deobligatus. Non enim ex eo, quod deobligatus es ad legem ieiunij, deobligatus censetur à lege abstinendi à carnibus: ergo neque ex eo quod deobligatus sis à carnium abstinencia, deobligaris à lege ieiunij. Et confirmatur: quia in aliquibus Bullis antiquis notabatur, dispensatum ad vescendum carnibus, si in reliquis formam ieiunij seruaret, satisfacere ieiunij præcepto, eiusque meritum consequi. Ergo ieiunij præceptum stare potest cum esu carnium.

9. Secunda sententia docet, te liberum esse ab omni alia lege ieiunij. Sic Caiet. 2. 2. q. 147. art. 8. Nauarr. in sum. Hispan. c. 21. n. 25. Tolet. lib. 6. cap. 2. n. 4. Azor. 1. 1. lib. 7. cap. 10. q. 3. Filliuc. 1. 2. tract. 27. cap. 3. n. 52. docere videtur Thom. Sanch. in sum. lib. 4. cap. 11. n. 50. c. 53. quatenus affirmat, abstinencia à carnibus esse de essentia ieiunij. Idem tradit Suar. 1. 3. in 3. p. disp. 70. sect. 2. Emman. S. à Ieiunium, n. 11. Henric. lib. 7. cap. 13. n. 13. Villalob. tract. 23. diff. 8. n. 8. Ioann. Sanch. disp. 51. sect. 2. n. 4. Ratio est: quia essentia ieiunij stat maximè in abstinencia à carnibus: quæ dempta, sicut non manet essentia ieiunij, sic neque obligatio ad ieiunandum, & seruandum alia duo requisita ad ieiunium.

10. Tertia sententia distinguit: Vel tibi concessus est usus carnium, solum quia cibus quadragesimalis nocet: vel, quia etiam debilis es, indigesque virtum recuperatione. Si ob hanc secundam causam concedatur, liber es ab omni lege ieiunij: quia finis concessionis admittit duplicem comestionem, & illatum gratia priuilegium etiam concessum est. At si solum ob nocendum cibi quadragesimalis tibi conceditur usus carnium, nequaquam potes bis comedere: sed formam ieiunij de vnica comestione seruare debes: quia finis dispensationis non tam est quantitas ciborum, & numerus comestionum, quam cibi conditio, & qualitas saluti proprie inimica. Sic Cordub. q. 143. c. 167. Rodrig. in Cruciat. §. 6. dub. 3. Lessius lib. 4. cap. 2. dub. 6. in fine. Valen. 1. 3. disp. 9. quæst. 2. p. 5. Anton. Gomez ad clausul. 7. Bullæ, num. 5. Acosta ibi, quæst. 81. & alij plures.

11. Dicendum igitur est, hanc tertiam sententiam satis probabilem esse, semperque in praxi fore consulendam: secundam verò sententiam probabilem esse, & securam, tum ob eius rationem, tum ob Doctorum autoritatem. Neque obstat fundamentum primæ sententiæ: quia esto, præscribatur lege ieiunij, ne bis refectaris: id tamen præcipitur dependenter ab obligatione abstinendi à carnibus. Quare hæc detracta nulla alia obligatio subsistit. Secus verò, est si ob æratem vel aliam causam solutus esses à lege binam comestionem prohibente: non inde inferitur, te solum esse à lege abstinendi à carnibus: quia illud est minus, accessorium ieiunio: probaturque facile potest ex reg. iuris, in 6. Cui licet, quod est plus licet etique, quod est minus. Et idem cui licet esus carnium, licet bina comestio: at, non cui licet, quod est minus, scilicet, bina comestio, licitum debet esse, quod est plus, scilicet, carnes comedere. Deinde non obstat, quod ex Bullis antiquis adducitur, quia illa verba iam expuncta sunt, forte ne ania daretur adherendi illi sententiæ, & iudicandi, posse essentialiter cum esu carnium ecclesiasticum ieiunium consistere. Quapropter Summus Pontifex solum de his, quibus licent, lacticia, affirmat, ieiunio satisfacere, si in reliquis seruent ieiunij formam, tacite indicans comedentes carnes ieiunio satisfacere non posse.

12. Tertia difficultas est, an dispensatus ad esus carnium, possit simul cum carnibus pisces comedere? Non est dubium, omnia dispensatione edendi carnes, te posse piscibus vesci, tametsi aliquale salutis damnum sentias: quia obseruandum Ecclesiæ commune præceptum sufficiens causa est permitendi salutis damnum. Quæstio igitur procedit, casu, quo vtaris dispensatione edendi carnes, an simul possis piscibus vesci? Cui quæstioni breuiter respondeo cum Acosta quæst. 80. in Cruciat. Villalob. 1. p. sum. tract. 23. difficult. 8. n. 11. Thom. Sanch. lib. 3. de dispensat. disp. 1. n. 21. & in sum. lib. 4. cap. 11. n. 57. Ioann. Sanch. in select. disp. 51. n. 21. c. 22. Filliuc. 1. 2. tract. 27. c. 3. n. 54. per se loquendo, ne officiat salutis, licere: quia nulla lege esus piscium interdictus est: si autem salutis noceat, legem temperantia violabis leuiter, aut grauiter pro salutis dispensatio, & in documento.

13. Sed quid, si Episcopus sub excommunicatione prohibeat, vt prohibitum est in pluribus diocesibus, ne dispensati ad esum carnium, simul cum illis pisces edant, peccabunt pisces edendo? Respondet Ioann. Sanch. in select. disp. 51. n. 20. c. 21. Si causa excitandi appetitum, comedas pisces, non peccaturum: quia præceptum positum abrogare non debet, quod iure naturali debetur. Neque item, si comedas pisces suas, etiam abique causa, vel in ea quantitate, quæ tuæ salutis non noceat, quare, inquit prædictus Author, hoc præceptum violare tantum cenaberis, quando pisces simul cum carnibus gdes, quorum esus graue tuæ salutis nocendum inferat.

Hæc sententia sustinenda non est, quippe aliena profus est à veritate. Finis namque huius præcepti positum non est salutis corporali fuditorum consulere: sed fidelium adificationi: ne, inquam, dispensati in lege abstinendi à carnibus voluptati incumbant loco penitentia, quam alij præstant: ipsique præstare tenebantur: quapropter esus piscium, simul & carnium, esto nocuus non sit, prohibitus censetur. Pro esu namque nocuo opus non erat episcopalis prohibitio, cum iure naturæ prohiberetur. Neque permittendus est esus piscium ad excitandum appetitum, nisi forte in tam leui quantitate, vt in considerationem non veniat. Nam esto, iuri naturali non repugnet, media assumere ad appetitum excitandum: non tamen iuri naturali debetur omnia media assumere: quinimo iuri naturali est conforme ab aliquibus abstinere ob bonum virtutis, præceptorum obseruationem, & fidelium adificationem.

§. II.

Expenditur priuilegium de esu lacticiuniorum, & ouorum.

1. Quid iure communi statutum sit?
2. Extra Quadragesimam aliqui tenent, oua, & Lacticia iure communi prohiberi.
3. Verius est, sola consuetudine.
4. Quid Bulla priuilegium concedat.
5. Non prodest hoc priuilegium extra Hispaniam.
6. Qui excipiuntur ab hoc priuilegio?
7. Dominicus Quadragesime negari plures, exceptas personam posse vesci oua, & lacticia.
8. Oppositum satis est probabile.
9. Quid dicendum.

1. Vt communi oua, & lacticia prohibita esse tempore Quadragesime non solum sub veniali culpa (vt immerito placuit Fagund. de quinque Eccles. præcep. lib. 4. c. 2. n. 6. motus autoritate Glossæ in c. Denique disp. 4. quam Glossa, etiam plures excussiones reuoluerim, inuenire non porui.) sed etiam sub graui culpa, ex dicto c. Denique. vbi omnes Doctores norant apud Lessium de ieiunio, dub. 2. §. Porro, Ioan. Sanch. disp. 51. n. 18. idè hoc pro certo supposito, inquirunt, an extra Quadragesimam vigiliis, & feriis sextis totius anni, feria secunda, & tertia Rogationum sit obligatio ex iure communi scripto abstinendi ab ouis, & lacticiis.

2. Couarr. lib. 4. var. c. 20. n. 15. inquit, vniuersaliter oua, & lacticia vetita esse in omnibus ieiuniis ex sexta Synodo generali can. 16. vbi dicitur: Vsum est, vt omnis Dei Ecclesia, quæ est in vniuerso terrarum orbe, vnum ordinem sequens ieiunium perficiat, & abstinere, sicut ab omni maculabili, sic ab ouis, lacte, & casu, quæ quidem sunt fructus eorum, à quibus abstinemus: Et probari potest primo ex D. Thom. 2. 2. q. 147. art. 7. & Glossa. Admonitio 33. quæ 2. dicitur, idè in Quadragesima præscriptam esse abstinencia ab ouis, & lacticiis: quia à carnibus verici trahunt originem, & magnam cum carnibus affinitatem habent. Sed hæc ratio æque militat in aliis ieiuniis extra Quadragesimam, & in omnibus diebus, in quibus esus carnium prohibetur. Ergo, & secundò, Bulla ab indulto edendi oua, & lacticia excludit Patriarchas, Primates, Episcopos, Presbyteros, & c. pro diebus Quadragesime tantum: quæ particula, tantum, inutilis esset, si aliis temporibus, præter Quadragesimam, prohibita non essent oua, & lacticia. Tertio, de essentia ieiunij tria sunt, abstinencia ab aliquibus cibis, abstinencia plurius refectionum, cetera refectionis hora. At de essentia ieiunij quadragesimalis est abstinencia non solum à carne, sed ab ouis, & lacticiis: ergo idem erit de reliquis ieiuniis. Fateretur tamen Couarr. in teris iam diu possessis à Christianis hoc ius scriptum contraria consuetudine abrogatum esse, sicut Lessius dicto dub. 2. §. Quoad primum, affirmat Belgio, quibusdam in locis, fere per totam Quadragesimam vesci posse ouis, & lacticiis.

3. Sed recedendum non est à communi sententia Theologorum, & Canonistarum, asserentium, sola consuetudine prohiberi oua, & lacticia in reliquis ieiuniis extra Quadragesimam. Sic habet D. Th. 2. 2. q. 147. art. 8. in corp. c. ad 7. Paludan. in 4. dist. 15. quæst. 4. art. 4. Richar. art. 3. q. 5. ad vt. Quoad dist. 26. proposit. 52. Angel. Ieiunium, §. 5. Syluest. ibi q. 5. Armilla initio. Nauarr. cap. 21. num. 55. Cordub. in sum. quæst. 60. Medin. lib. 1. sum. cap. 14. §. 110. fol. 98. Alcozer. cap. 14. Pedraza in 3. mand. cap. 14. Lessius dicto dub. 2. & omnes communitè Ratio est: quia nullibi extat tale ius. Nam, quod adducitur ex sexta Synodo non verget. Etenim (vt inquit Quoad supra §. Quiddam) sermo est ibi de sabbatis, & Dominicis Quadragesimæ, in quibus aliqui Armenij ouis, & lacticiis utebantur, quos præcepit sexta Synodus conformari in hac parte cum reliquis fidelibus, quibus iuxta Gregor. ilo cap. Denique, dist. 4. interdicta sunt oua, & lacticia. Deinde non obest ratio

tatio. Nam esto, Ecclesia mota fuerit ad prohibenda lactinia in Quadragesima: quia à carnibus trahunt originem: noluit tamen in omnibus anni ieiuniis prohibere: ne vehementer emungens sanguinem eliceret. Illa verò exclusiua, tantum cuius mentio fit in Bulla. Apostolica est ob consuetudinem alibi in Hispania, & quibusdam Gallie partibus vigentem, vt inquit Nauarr. cap. 21. n. 15. abstinenti à lactiniis in omni ieiunio, vel ad tollendos serpulos, qui oriri possunt ex vtu ouorum, & lactiniorum in illis diebus, dum quis dubius, & anceps est, an sit, vel non sit consuetudo edendi lactinia, cuius anxietas quietem operatur securitas orta ex hoc Bulla. *seleñ. n. 19.* testatur, in Hispania nullam esse consuetudinem, quæ obligare possit. Nam, cum consuetudo introduci, & conseruari debeat à maiore parte Communitatis, & maior pars Communitatis in Hispania ex priuilegio Cruciatæ vescatur ouis, & lactiniis in omni ieiunio extra Quadragesimam, efficitur, nullam vigere consuetudinem posse abstinenti ab ouis, & lactiniis. Ad illud verò, quod obieciatur de essentia ieiunij, respondeo, essentiam ieiunij esse abstinentiam à carnibus, vt carnes distinguuntur à piscibus, non ab ouis, & lactiniis, nisi in Quadragesima, semoto priuilegio, & in aliis ieiuniis ratione consuetudinis. Vnde, cum præcipitur ieiunium, directè dicitur abstinentia à carnibus vbiq; & à lactiniis iure communi in Quadragesima, & in aliis diebus ieiunij, dum inualuerit interdicere consuetudo. Strandum ergo est consuetudini ciuitatis, oppidi, vel provincie, de qua nihil certum statueri possit, cum ex factò pendeat. Solum aduocari non Nauarr. & communi sententia, consuetudinem præscribi quadraginta annis, ex cap. de consuetudine. His positis.

4. Priuilegio Bullæ permittitur, vt in diebus Quadragesimæ, & in omnibus aliis diebus prohibitis omnes fumentes Bullam possint ad libitum vesci ouis, & lactiniis: sed non lardo, aut lagimine, vulgò, *mantea de puerco*: his enim non licet vti, nisi in illis partibus, vbi consuetudo fuerit concepta, & sicut fertur esse in Gallia, & Pona, propter olei penuriam.

5. Circa quod priuilegium obserua primò, tibi non prodesse extra regna Hispaniæ existenti, tamen in Hispania Bullam succipiens: quia sic canetur in Bulla Latina his verbis: *Item, vt dicto anno durante, in omnibus, & singulis regnis, &c. & non extra illa.* Et quamuis Commissarius in Bulla Hispanica contineat hanc limitationem: standum est Bullæ Latinæ, quam non potest ipse se transcribere, vt substantiam priuilegij mutet.

6. Secundo obserua, ab hoc priuilegio excipi Patriarchas, Episcopos regulares, Presbyteros, &c. pro diebus quadragesimalibus tantum. Vnde in reliqua parte anni esse licebit ouis, & lactiniis vesci, siue iure scripto, siue ex consuetudine vesci prohibeantur. Nomine, *Regulares*, omnes Religiosi vtriusque sexus comprehenduntur: sed non Nouitij, qui in odiosis, qualis est hæc restrictio, nomine Religiosi non veniunt, ideoque vesci possunt ouis, & lactiniis, sicuti seculares, virtute huius priuilegij, vt bene notauit Cordub. lib. 1. q. 30. aliis relatis Rodrig. in Cruciat. §. 6. n. 9. Fœminæ item votis solèmbus non abstricte, nullamq; seruantes claustrum, vulgò dictæ, *Beate & Eremitæ*, nullis Religiosis, & obedienciæ regulis alligati, & Commendatarij vxorati, qui non sunt verè Religiosi, et si seruet modum aliquem Religiosis, vt docet S. Thom. 2. 2. q. 186. art. 4. ad 3. eodè priuilegio Bullæ gaudere possunt. Denique, stantur hoc priuilegio Commendatarij militares S. Ioannis, & omnes Presbyteri hexagenarij, vt expressè habetur in dicta Bulla.

7. Superest dicendum, an supra dicta perionæ exclusiua à priuilegio edendi oua, & lactinia in Quadragesima, illis vesci possint in Dominicis diebus: Supponit questio, ab hoc priuilegio licitè nõ esse illis Dominicis vesci ouis, & lactiniis ex can. illo §. 6. sextæ Synodi generalis, iuxta Ouadi declarationem: sicque videtur consuetudine receptum: tamen sciam, viros doctos, vt notat Palacios in 4. disp. 15. disp. 8. Emman. Rodrig. §. 6. n. 3. asseruisse, nullo iure Dominicis prohibita esse oua, & lactinia: quia hæc Dominicæ nõ videtur cõprehendi in Quadragesima, siquidè absq; illis quadragenarius numerus cõpletur.

Negant plures Bullæ priuilegium prodesse: sic Anglii. q. 9. de abstinentia à cibo. difficult. 7. Rodrig. in explicat. Bullæ, §. 6. n. 8. vbi affirmat, se audiuisse à Commissario sic Pontificem cõsultum de hac re respondisse. Villalob. clausul. 7. n. 11. Henriq. lib. 7. de indulg. c. 13. n. 10. Th. Sanch. lib. 4. c. 11. n. 53. Ioan. Sanch. disp. 5. n. 25. vbi testatur, vidisse declarationem Greg. XIII. de hac re. Et inde sumitur præcipuum fundamentum huius sententia: nam, etiam priuilegium extendi non possit ultra voluntarè concedentis, Pontifex concedens hoc priuilegium declarat, ad Dominicæ Quadragesimæ non extendi posse. Deinde, quia vt cõstat ex c. *Denique*, disp. 4. ea, quæ origine trahunt à carnibus, prohibitis carnibus prohibita esse censentur. Denique, quia nomine *quadragesimalium dierum*, secundum stylum & communem vtu Dominicis dies videntur comprehendi.

8. Nihilominus Cordub. in sum. q. 8. fol. 437. Palacios in 4. disp. 15. disp. 8. fol. 127. Nufio Cabezaudo 1. de penit. in exposit. Bullæ, §. 8. sub. 5. Llamas 3. p. c. 5. §. 26. in fine. Anton. Gomez in explicat. Bullæ clausul. 7. n. 7. Villalob. n. 11. & quam plures alij Magistri

fatis probable existimant, priuilegium Bullæ pro Dominicis prodesse. Primò, quia per dies quadragesimales non intelliguntur Dominicæ, ex Gregor. in c. *Quadragesima de consecrat. disp. 5.* iuncto c. *Denique*, disp. 4. Nam esto, antiquitus Quadragesima dies Dominicis comprehenderet, teste Speculatore in *ration. diuinar. Offic. lib. 6. c. de Dominica prima Quadragesimæ*, & colligitur manifestè ex dicto c. *Quadragesima*. quia Quadragesima incipiebat à prima Dominica. At Gregor. in dicto c. *Quadragesima*. dies Dominicis à Quadragesima subtraxit, & loco illorum addidit quatuor dies Dominicæ Quinquagesimæ, & duos ex hebdomada sancta. Ergo pro Dominicis priuilegium Bullæ prodesse poterit. Secundo, in aliis ieiuniis per annum prodesse Bullæ priuilegium. Ergo prodesse poterit in Dominicis Quadragesimæ, qui non sunt dies ieiunij, sed solum abstinentia. Tertio, quia Quadragesima specialiter excluditur ab hoc priuilegio in reuerentiam ieiunij à Christo Saluatore nostro exhiberi: at dies Dominicæ hoc ieiunium non representant: siquidem in illis non ieiunatur. Ergo in illis locum non habet priuilegij exclusio. Quarto, & præcipue, quia Bulla Latina, ad cuius normam Hispana intelligenda, & regulanda est, tantum excludit à priuilegio ieiunia Quadragesimæ, sub quibus manifestum est, dies Dominicis non comprehendi. Verba Bullæ Latinæ concessæ à Gregor. XIII. die 5. Martij, anno 1574. cuius tenorem successores Pontifices sequuntur, hæc sunt: *Insuper declaramus, intentionis nostræ fuisse, & esse, sub indulto vescendi ouis, & lactiniis Prelatos, Archiepiscopos, aliosque Superiores, & inferiores, necnon alios personas ecclesiasticas regulares, & qui in ordine Presbyteratus fuerint seculares, extra quadragesimalia ieiunia tantum in omnibus aliis temporibus, & ieiunij totius anni comprehensos esse, & ipsis extra dicta tempora quadragesimalia, eis vti licere.* Ecce quomodo Pontifex permittit illis perionis, extra ieiunia quadragesimalia vti ouis, & lactiniis. Ergo poterunt illis vesci in Dominicis. Neque obstat, quòd Commissarius transcribens Bullam solum dixerit, *tan solamente en los dias de Quadragesima*: quin addiderit, *ieiunij*: quia, cum in rigore solum dies ieiunij sub Quadragesima comprehendantur, vt probatum est: satis intellexit, solos dies ieiunij explicari illis verbis. Non enim Commissario permillum est mutare priuilegium plumbeæ, cum ex Latino idiomate in vulgarem linguam vertit, quinimò, vt testatur Emmanuel dicto §. 6. n. 8. Nauarr. c. 27. n. 62. in casum referuatur Bullæ Cœnæ incidere, si substantialem faceret mutationem. Ergo Commissarius per dies quadragesimales non potest dies Dominicis intelligere, cum Bulla Latina solos dies ieiunij intelligat.

9. In hac questione dicendum existimo, in rigore hanc secundam sententiam probabilem esse, & secuta conscientia sequi posse, quousque illa prædicta declaratio Pontificis, quam Doctores referunt, authenticè publicetur, & iuridicè constet.

PUNCTVM VIII.

De facultate eligendi Confessorem.

Priuilij summa sic habet: *Item, para que con mas puridad, y limpieza de sus conciencias puedan hacer oracion, concede su Santidad à todos los susodichos, que puedan elegir por Confessor qualquier Presbytero secular, ó regular, de los aprobados por el Ordinario, el qual les pueda absolver una vez en la vida, y otra en el articulo de la muerte, de qualesquier peccados, y censuras, aunque sean de los reservados, y referuadas à la Sede apostolica, y de los declarados en la Bula de la Cena Domini, excepto del crimen y delicto de la heregia, y de la censuras, y peccados ne referuados à la Sede apostolica, los puedan absolver tantas, quantas voces los confessaren con penitencia saludable, conforma à las culpas. Y en caso que sea necesario satisfacion para conseguir la dicha absolucion, la hagan por sus personas, y auiendo impedimento, la puedan hacer sus herederos, ó otros por ellos.*

§. I.

Qui Confessarius, & qualiter absoluere, possit à peccatis referuatis habentem Bullam.

1. Confessarius debet esse approbatus ab Ordinario, & à quò Ordinario.
2. Parochus, dum Parochus est, vbi libet eligi potest.
3. Approbatus per examen, vel aliis, qualiter eligi possit.
4. Qualiter regulares eligi possint.
5. Hic Confessarius re absoluere potest ab omnibus peccatis referuatis Sedi apostolica semel in vita, & semel in morte.
6. An à peccatis referuatis Pontifici, si occulta sint, possit sepe absolui? Affirmat Sanch.